

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра теорії літератури та зарубіжної літератури

СИЛАБУС

вibіркового освітнього компонента

ЗАРУБІЖНА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

підготовки здобувачів освіти *першого (бакалаврського) рівня*

денної форми навчання

Силабус вибіркового освітнього компонента «Зарубіжна дитяча література» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Розробник: Бортнік Ж. І., док. філол. наук, професор кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури

Протокол № 1 від 30 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри

(Романов С. М.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	галузь знань <i>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</i> спеціальність <i>ВІІ Філологія</i> освітньо-професійна програма <i>Українська мова та література. Англійська мова.</i> перший (бакалаврський) рівень	ВИБІРКОВИЙ
Кількість годин / кредитів 150/5		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
ІНДЗ: є	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладачів

Бортнік Жанна Іванівна

доктор філологічних наук

професор кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури

Контактна інформація: : Bortnik.Zhanna@vnu.edu.ua

bortnikzhanna@ukr.net,

тел. 0987135077

Дні занять. Розклад за покликанням: http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700&fbclid=IwAR0TsNteJrUrwrFQJZ9MP1MoNxWj_x80ekrLzGpXY2BSLFpbNwNUaApwzKw

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Зарубіжна дитяча література» спрямований на формування компетентностей здобувачів в царині зарубіжної літератури для дітей і літератури кола дитячого читання, з метою усвідомлення змін у світовому літературному процесі, які зафіксували потребу в літературі власне для дітей, та в контексті розвитку вміння майбутніх вчителів словесників працювати з текстами на уроках. Основна увага приділяється формуванню навичок здобувачів аналізувати тексти дитячої літератури, залучаючи найбільш оптимальну методологію, з метою виявити проблемні місця та елементи художньої структури тексту, які можуть створювати труднощі під час вивчення, формувати вміння ставити запитання до тексту, зокрема і проблемні, моделювати види роботи з текстами на уроці. Матеріал спецкурсу дозволяє поглиблювати знання про закономірності сучасного світового літературного процесу в контексті творів для дітей, порівнювати твори, що належать до різних національних традицій (на рівні жанрів, образів, сюжетів, тем, проблематики, поезики, літературно-естетичних систем), характеризувати героїв творів (аналізувати й обговорювати логіку їхніх поглядів і вчинків, авторські прийоми їх зображення).

2. Мета і завдання освітнього компонента – дати можливість здобувачам відкрити для себе глибокі сенси зарубіжної літератури для дітей, дивитися на художній твір під різними кутами зору і обирати найбільш відповідний метод аналізу, який можна залучити до подальшої роботи у школі. Усвідомлюючи в процесі вивчення курсу літературний феномен художніх канонів літератури для дітей, вчитися критично мислити, глибокого аналізувати, розвивати вміння генерувати ідеї та креативність. Розуміти властивості літератури для дітей як мистецтва слова; виокремлювати характерні риси літературних жанрів, специфіку втілення теми у творі; творів зарубіжної класики та сучасності у взаємозв'язку з українською літературою для дітей. Дисципліна має на меті формування навичок для вирішення професійних завдань та задля загального розвитку особистості здобувача.

3. Soft skills:

здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення;
креативність;

вміння працювати в команді;

навички комунікації, вміння виступати перед аудиторією, лідерство;

здатність управляти своїм часом, розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань).

4. Структура освітнього компонента

Тема	Усього	Лек.	Практ.	Сам роб.	Ко нс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.						
Дитяча література і література для дітей. Історія зарубіжної дитячої літератури Методи літературознавчого аналізу						
Тема 1. Література для дітей та юнацтва. Літературознавчі методи дослідження. Міфологічний метод.	18	2	4	10	2	8/8 б. РМГ, АТ
Тема 2. Біографічний метод при аналізі твору А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц»	28	2	4	20	2	8/8 б. РМГ, АТ
Тема 3. Структуралістський метод в літературознавстві. Деконструкція. «Запах думки» Р. Шеклі. «Страшна помста» М. Гоголя . Постколоніальний підхід в літературознавстві. «Вій», «Ніч перед Різдвом» М. Гоголя.	28	2	4	20	2	8/8 б. АТ
Усього за змістовий модуль	74	6	12	50	6	48 б.
Змістовий модуль 2.						
Інтермедіальний і культурно-історичний методи: наукова і методична оптика в підході до дитячих текстів						
Тема 4. Культурно-історичний метод. Література Китаю, Японії. 1Культурно-історичний підхід. Творчість Ду Фу, Лі Бо. Художні особливості та національна специфіка твору Мо Яня «Геній». Хокку. Рюноске Акутагава «Павутинка». Індійські казки. «Рамаєна»	28	2	4	20	2	8/8 б. АТ
Тема 5. Інтермедіальний метод в літературознавстві. Література фентезі. Дж. Р. Р. Толкін «Гобіт». Комплексний аналіз тексту. «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»Г. Белля	28	2	4	20	2	8/8 б КА.
Усього за змістовий модуль	56	4	8	40	10	32 б
Навчально-дослідний проєкт.	20			20		20 б ІРС
Усього	150	10	20	110	10	100 б.

*Форми контролю: ДС – дискусія, ПРЗ – презентація, РЗ – розв’язування завдань, РМГ – робота в малих групах, ІРС – індивідуальна робота студента, АТ – аналіз тексту Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, компаративний аналіз творів тощо

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота передбачає самостійне опрацювання матеріалу, читання текстів і виконання завдань до текстів, аналіз модельних навчальних програм та представлення результатів самостійної роботи на практичних заняттях та під час презентації індивідуального проєкту. Навчально-дослідний проєкт має на меті розширити навички здобувачів у роботі з текстами для дітей і творами з кола дитячого читання і передбачає представлення самостійного обраного тексту дитячої літератури з його аналізом.

№ з/п	Тема, зміст роботи	Кількість годин
1.	<p>Самостійна робота № 1-2. Література для дітей та юнацтва. Літературознавчі методи дослідження. Міфологічний метод.</p> <p>1. У чому суть міфологічного методу дослідження? Як міфологічне уявлення про світ впливає на структуру і поетику міфу, казки, художнього твору?</p> <p>2. Що таке мономіф, за Дж. Кемпбеллом (праці «Тисячолікий герой», «Богині»)? Матеріал до відповіді у додатках.</p> <p>3. Проаналізуйте етапи «подорожі героя» в українській народній казці «Котигорошко». Спробуйте розтлумачити, які життєві етапи «ритуалу переходу» – дорослішання хлопця заховані у казці.</p> <p>4. Визначте складники мономіфу у казці Г.Х. Андерсена «Снігова королева». Спробуйте розтлумачити, як автор, залучаючи загальні міфологічні чинники «ритуалу переходу» для людини в процесі становлення на новому етапі життя, «закодовує» ваші особисті етапи в процесі переходу від шкільного до дорослого самостійного життя (час навчання в університеті).</p> <p>5. Дайте завдання чату gpt, аби він зробив аналіз «Снігової королеви» за допомогою міфологічного методу та визначив архетипи казки. Прокоментуйте цей аналіз. З чим ви погоджуєтесь, а з чим ні. Що важливе пропущене? Що б ви ще додали?»</p>	10
2.	<p>Самостійна робота № 3. Біографічний метод при аналізі твору А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц»</p> <p>1. Коротке пояснення сутності біографічного методу: його основні положення (зв'язок життя й творчості, роль особистого досвіду, автобіографічні мотиви);</p> <p>2. Прочитати твір А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц»</p> <p>3. Переглянути лекцію https://www.youtube.com/watch?v=OhqClQi1P4s У процесі перегляду заповнити ліву частину таблиці (основні факти біографії та особливості авторського світогляду). Потім заповнити праву частину таблиці (як ці аспекти проявляються в тексті твору). Враховуйте те, що визначає Віталій Стеценко в лекції, додайте власні аналогії та спостереження, які не вказано в лекції.</p> <p>4. Як біографія відображена в тексті «Маленького принца»? Як у казці проявляються особистісні риси автора – романтизм, гуманізм, філософічність, як його досвід пілота та самотності у небі вплинув на тематику «Маленького принца».</p> <p>5. Символи пустелі, троянди, зоряного неба – відображення життєвих випробувань письменника.</p> <p>6. Як знання про автора допомагає зрозуміти сенс твору?</p> <p>7. Що в житті Сент-Екзюпері могло підштовхнути його до створення</p>	20

	<p>образу Маленького принца?» Узагальнення: значення біографічного підходу для глибшого розуміння тексту.</p>	
3.	<p>Тема 3. Самостійна робота № 4-5. Структуралістський метод в літературознавстві. Деконструкція. «Запах думки» Р. Шеклі. «Страшна помста» М. Гоголя</p> <p>1. У чому полягає суть структуралістського методу. Переваги і недоліки (Виявлення глибинних структур, повторюваних опозицій, кодів, моделей поведінки, які організують текст).</p> <p>2. Що таке деконструкція? (Заперечення стабільності структури і єдиного змісту, пошук внутрішніх суперечностей тексту, які руйнують його видиму логіку).</p> <p>3. Структуралістський і постструктуралістський аналіз тексту Р. Шеклі «Запах думки».</p> <p>4. Структуралістський аналіз: виявити бінарні опозиції, міфологічну структуру (архетипна схема міфу про злочин і покарання, барокове двосвіття); система архетипів, символічних образів.</p> <p>5. Деконструкція повісті М. Гоголя «Страшна помста» (підважування бінарних опозицій – добра і зла, злочину і покарання, життя і смерті тощо).</p>	20
4.	<p>Самостійна робота № 6. Постколоніальний підхід в літературознавстві. «Вій», «Ніч перед Різдвом» М. Гоголя.</p> <p>1. Основні принципи постколоніального підходу: зображення взаємозв'язків імперії і колонії, орієнтація – зображення колонії як дивного Іншого, загадкового, простокуватого, природного, дикого, темного, хаотичного, містичного, наївного, забобонного; створення образу людини з колонії на догоду метрополії; мімікрія тощо.</p> <p>2. «Вій» М. Гоголя в постколоніальній проєкції, де Росія – метрополія, а Україна – колонія:</p> <p>а) Мова написання;</p> <p>б) подвійність позиції автора, який існує між українським і російським;</p> <p>в) екзотизований український світ у тексті як Інший, містичний, сакральний, сільський;</p> <p>г) як Гоголь втілює образ України, яка подобається імперії;</p> <p>д) як у цьому образі проявляються українські архетипи;</p> <p>е) сила і слабкість Хоми Брута;</p> <p>ж) погляд як колоніальний акт.</p>	20
5.	<p>Самостійна робота № 7. Культурно-історичний метод. Література Китаю, Японії.</p> <p>1. Творчість Ду Фу, Лі Бо. Культурно-історичний підхід</p> <p>2. Художні особливості та національна специфіка твору Мо Янь («Геній»). Хокку. Творчість Ясунарі Кавабата. Рюноске Акутагава «Павутинка».</p> <p>3. Індійські казки. «Рамаяна».</p>	5
6.	<p>Самостійна робота № 8. Інтермедіальний метод в літературознавстві. Література фентезі. Дж. Р. Р. Толкін «Гобіт».</p> <p>1. Особливості інтермедіального методу літературознавства.</p> <p>2. Зробити інтермедіальний аналіз тексту Дж. Р. Р Толкіна «Гобіт» і</p>	5

	фільму П. Джексона «Хобіт»	
7.	Самостійна робота № 9. Комплексний аналіз тексту. «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»Г. Белля 1. Проаналізувати текст, залучивши різні методологічні підходи. 2. Визначити найбільш актуальну методологію для оповідання Г. Белля.	10
8.	Самостійна робота 10. Навчально-дослідний проєкт (аналіз тексту для дітей із залученням одного з методів)	20
		110

6. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття відповідно до розкладу та вчасно виконувати навчальні завдання (зокрема винесені на самостійну роботу) згідно з індивідуальним навчальним планом та силабусом освітнього компонента. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність з вибіркового освітнього компонента становить – 100 балів.

За умов змішаного або дистанційного навчання з освітнього компонента функціонує Viber-спільнота «здобувачі освіти + викладач» для оперативної комунікації та розміщення відеофайлів.

Пропущені з поважних причин заняття здобувач освіти має можливість скласти викладачеві в дні консультацій упродовж тижня після виходу на навчання з урахуванням визначених дедлайнів.

Політика щодо академічної доброчесності.

Увесь освітній процес побудований на засадах доброчесності, справедливості, порядності, відповідальності за результати своєї діяльності, взаємодовіри та толерантності до його учасників, об'єктивності оцінювання, соціальної та гендерної рівності.

Здобувач освіти зобов'язаний самостійно виконувати завдання до практичних занять та самостійної роботи; надавати правдиву інформацію про результати своєї навчальної діяльності; вказувати джерела чужих думок у випадку їхнього використання. Жодна з форм порушення академічної доброчесності не толерується.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності визначена «Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» та «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання, які здобувач освіти складає з порушенням дедлайнів, викладач перевіряє, але не оцінює (тобто здобути бали за такі роботи не вдасться). Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті.

Відповідно до пункту 3, підпункту 3 «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» «визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, дозволяється для ОК, викладання яких за навчальним планом ОП починається з другого семестру», що

унемоżliвлює таку процедуру з освітнього компонента «Вступ до слов'янської філології».

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю.

7. Підсумковий контроль

Запропонований курс оцінюється за накопичувальною системою. Максимальний бал, який може отримати здобувач вищої освіти, складає 100 б., з яких 100 б. за роботу на практичних заняттях (8 балів за відповідь), 20 б. за захист навчально-дослідного проєкту. Сума отриманих балів може бути зарахована як атестаційний бал за згодою здобувача. В разі незгоди його бали анулюються. В такому випадку атестація здійснюється в усній формі у вигляді заліку.

Питання до заліку

1. Зарубіжна література для дітей як сегмент світової літератури
2. Історія літератури для дітей
3. Міфологія у колі дитячого читання. Давньогрецькі міфи.
4. Міфологія у колі дитячого читання. Скандинавські міфи.
5. Біблія в дитячому читанні. Літературні обробки міфів
6. Фольклорні роди і жанри. Казка. Балада
7. Літературна казка у процесі становлення. Трансформація літературної казки у ХХ–ХХІ ст.
8. Казки народів Європи. Моральні цінності. Позитивні і негативні персонажі.
9. Казки народів світу. Спільне в зображенні добра і зла. Проблематика, національний колорит.
10. Значення народних казок, легенд та переказів у становленні дитячої особистості.
11. Фольклорна основа казок братів Якоба та Вільгельма Грімм.
12. Ш.Перро – основоположник літературної казки Європи. Моральна основа його казок.
13. Казки Г.-Х.Андерсена, тематична та моральна спрямованість, художні особливості.
14. Повчальний і захоплюючий світ казки «Карлик-Ніс» В. Гауфа.
15. Особливості казок О.Уайльда
16. Образи тварин у творах Р. Кіплінга
17. Твори Д. Родарі в дитячому читанні.
18. Втілення мрії сироти про щасливе життя в казці «Пеппі Довгапанчоха» А.Ліндгрена
19. Повість «Момо» М.Енде – твір про пригоди самотньої дитини.
20. Сміслова багатошаровість твору Льюїса Керролла «Аліса в Країні Чудес».
21. Повість-казка О.Пройслера «Мала Баба Яга». Проблема творення добра, справедливих взаємин в людському суспільстві.
22. Образ Тома в «Пригодах Тома Сойєра» М. Твена.
23. Гуманістичний та моральний зміст казки Карла Коллоді «Пригоди Піноккіо».
24. Художні особливості повісті-казки А. Мілна «Вінні-Пух та всі-всі-всі».
25. Пригодницька література в дитячому читанні.
26. Огляд повісті Сельми Лагерлеф «Чудесна мандрівка Нільса Гольгерсона з дикими гусьми».
27. Фантастичний і реальний світ Туве Янсон (повість-казка «Капелюх чарівника»)
28. Багатоплановість і багатогранність повісті «Пригоди Гекльбера Фінна» М.Твена. Особливості художнього бачення образу дитини.

29. Френк Баум – творець чарівної країни Оз. Герої повісті «Чарівник країни Оз» в пошуках щастя.
30. Герої казок Джоеля Харріса «Вечори з дядечком Римусом». Кмітливий і дотепний братець Кролик.
31. Мері Поппінс” П.-Л. Треверс
32. Художні особливості літературної казки: “Пригоди Короля Мацюся” Я. Корчака.
33. Художні особливості літературної казки: “Тім Талер, або Проданий сміх” Дж. Крюс
34. Художні особливості літературної казки: “Чарлі і шоколадна фабрика”, або “ВДВ”, або “Відьми” Р. Дала
35. Художні особливості літературної казки: М. Енде “Джим Гудзик і машиніст Лукас”
36. Фантастичний Суботик в боротьбі зі злом (повість П.Маара).
37. Фантастика в колі дитячого читання (аналіз одного з творів)
38. Фентезі у колі дитячого читання (аналіз одного з творів)
39. Художнє втілення проблеми дитини і виховання в дитячій літературі: Дж. Олдрідж «Останній дюйм»)
40. Художнє втілення проблеми дитини і виховання в дитячій літературі: Б. Поттер «Поліанна»
41. Художнє втілення проблеми дитини в дитячій літературі: М. Твен «Пригоди Тома Соєра»
42. Художнє втілення проблеми дитини і виховання в дитячій літературі: У. Старк «Чи вмієш ти свистати, Юганно?»),
43. Художнє втілення проблеми дитини і виховання в дитячій літературі У. Старк «Маленька книжка про любов».
44. Художнє втілення проблем дитини в дитячій літературі А. Гавальда: «35 кіло надії»
45. Художнє втілення проблеми дитини в дитячій літературі К. Нестлінгер «Конрад або Дитина з бляшанки»,
46. Художнє втілення проблеми дитини в дитячій літературі: К. Нестлінгер «Маргаритко, моя квітко».
47. Художнє втілення проблеми дитини і виховання в дитячій літературі: К. Функе «Чорнильне серце»
48. Художнє втілення проблеми дитини і виховання в дитячій літературі: Ю. Гордер «Помаранчева дівчинка»
49. Художнє втілення проблеми дитини в літературі Б. Космовська «Буба», «Буба: мертвий сезон», Б. Космовська «Позолочена рибка».
50. Художнє втілення проблем дитини і виховання в дитячій літературі А. Нанетті «Мій дідусь був черешнею».
51. Художнє втілення проблеми дитини і виховання в дитячій літературі Д. С. Фоер «Страшенно голосно і неймовірно близько».
52. Художнє втілення проблеми дитини і виховання в дитячій літературі Е.Е. Шмітт «Діти Ноя», «Оскар і Рожева Пані».
53. Тема природи у літературі для дітей та юнацтва (аналіз одного з творів)
54. Гумористичні твори для дітей (аналіз одного з творів)
55. Специфіка пригодницької літератури для дітей (аналіз одного з творів).
56. Алгоритичні образи в пригодницьких сюжетах та філософських притчах у колі дитячого читання (аналіз одного з творів)
57. Детектив у літературі для дітей та юнацтва (аналіз одного з творів)
58. Історичні твори в літературі для дітей та юнацтва (аналіз одного з творів).
59. Образ дитини в історичних катаклізмах епохи в художній літературі (аналіз одного з творів)
60. Поезія у колі дитячого читання. Вірші для дітей в зарубіжній літературі (аналіз одного з творів).

61. Новітні міжродові і міжмистецькі утворення в сучасній літературі для дітей: комікси, аніме, фанфіки, стилізації тощо (аналіз одного з творів).
62. Огляд сучасних дитячих часописів та видавництв дитячої книги.

8. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

9. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Зарубіжна література для дітей: хрестоматія/ упор. А.І. Мовчун (та ін.). Київ: Арій, 2011. 592 с.
2. Качак Т. Б. Зарубіжна література для дітей. Київ : Академвидав, 2014. 416 с.
3. Качак Т. Б. Українська література для дітей і юнацтва. Київ : Академвидав, 2016. 355 с
4. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / за ред. А. Волкова, О. Бойченка та ін. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.
5. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. К.: ВЦ «Академія», 1997. 752 с.
6. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 192 с.
7. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. Київ: Правда Ярославичів, 2003.

Електронні ресурси літератури для дітей

Центральна бібліотека України для дітей <https://chl.kiev.ua/default.aspx?id=68>

Адреси бібліотек України для дітей <https://chl.kiev.ua/default.aspx?id=40>

Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади <https://www.ae-lib.org.ua/> КЛЮЧ («Краща література юним читачам») <https://chl.kiev.ua/key>

Львівська обласна бібліотека для юнацтва імені Романа Іваничука <http://bibliotekanarynku.com/>

Національна бібліотека України для дітей <https://chl.kiev.ua/Default.aspx?id=3834>

Полтавська обласна бібліотека для дітей імені Панаса Мирного <http://odb.poltava.ua/>

Фанфіки українською <http://fanfikyua.blogspot.com/>

Централізована система бібліотек для дітей м. Дніпро <http://www.childlib.dp.ua/>
Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (культурно-просвітницький блок) <http://surl.li/qqbi>
Електронна бібліотека «Librarius» <https://librarius.pro/> Електронна бібліотека «Чтиво»
<https://chtyvo.org.ua/>
<http://litera-ua.livejournal.com>
<http://ae-lib.org.ua>
<https://vsiknygy.net.ua/>
<http://litakcent.com/>
https://www.youtube.com/channel/UCvDZ4ZSgzSt0rGgQpFV_r-A

Інформаційні ресурси

Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів № 898 від 30 вересня 2020 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitanniyaderzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898?fbclid=IwAR32j9maQIQornNCoHsCZuMCF1vqxqivngaf5WkUHJFhwUA25XHVKKGxdg>
Державний стандарт початкової освіти. Постанова Кабінету Міністрів № 87 від 21.02.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>
Державний стандарт початкової освіти зі змінами. Постанова Кабінету Міністрів № 688 від 24.07.2019. URL: <https://xn--80aagahqwiyibe8an.com/kabineta-ministrivpostanovi/postanova-vid-lipnya-2019-688-pro-vnesennya376611.html>
Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи. <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти // URL: <https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita-2/typova-osvitnia-prohrama-dlia-5-9-klasiv-zakladiv-zahal-noi-seredn-oi-osvity/>